

Kulturdepartementet og
Kunnskapsdepartementet

Dato: 30. sept 2019

Vår ref: GH/ÅS/40/2019

Innspill til barne- og ungdomskulturmeldingen; Norsk scenekunstbruk

Norsk scenekunstbruk vil i dette innspillet fokusere på noen virkemidler som bidrar til at barn og unge over hele landet får oppleve god profesjonell kunst. I de siste 25 årene har Scenekunstbruket bidratt til utviklingen av scenekunst for et ungt publikum, og vi sørger for at barn og ungdom, uavhengig av hvor de bor og hva slags bakgrunn de har, får oppleve scenekunst av høy kvalitet.

Scenekunst for barn og unge har siden slutten av 1990-tallet hatt en fantastisk utvikling i Norge, både når det gjelder kvalitet, status og hvordan den formidles til alle deler av landet. Når departementet ønsker innspill på hvilke virkemidler som fungerer, så vil vi her spesielt løfte frem *Scenekunstbrukets distribuerte formidlingsmodell* som har vist seg være et godt virkemiddel for å nå det kulturpolitiske målet om å gi barn og unge tilgang til gode kunst- og kulturopplevelser.

Formidling og tilgjengelighet

Noe av styrken i den distribuerte formidlingsmodellen er at den har vokst frem nedenfra og opp, og utviklet seg ut fra reelle behov fra kunstnere og arrangører. Det gjør at den er både solid og fleksibel, slik at den enkelt kan utvides til å gjelde andre områder uten å bygge opp et stort byråkrati.

I dag består den av samarbeid fra et stort landsdekkende kompetansenettverk som beveger seg mellom alle nivåer - fra det enkelte publikum, til enkeltarrangører, kommuner og fylker, oss som nasjonal aktør og kunstnere og produsenter. Modellen gir aktørene både programmeringsøkonomi og programmeringskompetanse, og ivaretar prinsippet om spredt beslutningsmyndighet.¹

Den distribuerte formidlingsmodellen gir økt kunstproduksjon, visning og publikum og gjør gode scenekunstopplevelser tilgjengelig for flere unge mennesker. I 2018 spilte over 2600 forestillinger fra vårt repertoar, for til sammen nesten 240 000 barn og ungdom.

¹ Se forøvrig våre innspill til Scenekunststrategien og til Kunstnermeldingen for mer informasjon

Og potensialet er langt større. Ved å styrke samarbeid og økonomi, vil det med enkle grep kunne bygges opp en formidlingsordning som kan inkludere barnehager, slik at flere av de minste barna får oppleve god scenekunst, blant annet gjennom barnehagebesøk. Den kan også utvides til å møte potensialet som ligger i kulturhusene, og slik gi tilbud til barn, ungdom og familier på kvelder og i helger.

Videre ligger potensialet også i å se på lignende modeller for formidling på andre kunstfelt for å nå flest mulig barn og unge. Her nevner vi kort at vi har tatt initiativet til å opprette Musikkbruket, etter at Rikskonsertene med deres skolekonsertordning ble nedlagt. Det nasjonale samarbeidet som modellen bygger på utgjør også en stabil ordning i strukturelle endringer på kunstfeltet, som blant annet regionreformen fører med seg, slik at opparbeidet kompetanse ikke går tapt.

Vi anbefaler derfor at departementet i arbeidet med barne- og ungdomskulturmeldingen ser mulighetene i den distribuerte formidlingsmodellen som et virkemiddel som kan utvides og styrkes, og som gir barn og unge mulighet til å oppleve profesjonell scenekunst uansett hvor de bor.

Mangfold og representativitet

Vi vil også løfte frem noen andre ordninger vi mener er viktige virkemidler for å nå det kulturpolitiske målet. For at flest mulig barn og ungdom skal føle seg representert, må det tilrettelegges for kunstnerisk utvikling og mangfold. Scenekunstkompanier og institusjoner har lenge utfordret strategiene i møte med nye kunstrom, sjangre og formidlingsmåter.

Produksjonsstøtteordning: *Spenn* er nå den eneste nasjonale produksjonsstøtteordningen som er øremerket scenekunst for barn og unge. Vi har 3,5 millioner kroner å dele ut, men den totale søknadssummen er fem ganger så stor. For å gi de unge den beste kunsten, bør en barne- og ungdomskulturmelding si noe om betydningen støtteordningene har for status, kvalitet og relevans.

Møteplasser: Scenekunstbruket tok i 2015 initiativ til og grunnla *Kloden teater*, som i dag er en egen virksomhet. Kloden har en nasjonal og internasjonal ambisjon, og blir et etterlenget knutepunkt for scenekunsten og de unge, som vil trekke til seg kunstnere fra Norge og resten av verden. Det er viktig å skape gode hus og møteplasser for barn og ungdom, som gir det unge publikummet mangfold av kunstuttrykk. Kloden teater leverer eget innspill.

Internasjonalt arbeid: Scenekunstbruket har et stort nettverk av internasjonale organisasjoner som jobber med scenekunst for et ungt publikum. I mange år har det blitt jobbet hardt for å lage scenekunst av høy kvalitet. Vi ser dette blant annet gjennom de to EU-prosjektene våre og på festivalen Showbox, at norsk scenekunst for et ungt publikum har høy stjerne internasjonalt.

Scenekunstbruket håper meldingen ser på ordninger som tilrettelegger for kunstnerisk utvikling, publikumsutvikling og mangfold, slik at flest mulig barn og ungdom føler seg representert.

Medvirkning og maktspredning

Barne- og ungdomskulturmeldingen bør redegjøre for forskjellen på medvirkning i møte med profesjonell kunst og medvirkning i en opplærings- og undervisningssituasjon. Kunstneres kompetanse i å gi det unge publikummet noe de ikke visste de ville ha må ligge til grunn som et viktig premiss for å gi barn og unge gode kunstopplevelser. Her vil vi også løfte frem kunstutdanningene som viktige.

Medvirkning og makt dreier seg også om hvem som får komme til orde. Det finnes gode metoder som sikrer at barn og ungdom vil være med å påvirke og utvikle den offentlige samtalen om kunst. Samtidig må arbeid med deltakelse ivareta ikke bare de eldste barna, eller de som er språklige sterkest.

Scenekunstbruket ønsker at barne- og ungdomskulturmeldingen ser på forskjellen mellom barn og unges deltakelse i møte med profesjonell kunst og den medvirkningen de har i en utdanningssituasjon, være seg skolehverdag eller kulturskolen.

Avslutning

Scenekunstbruket jobber for flest mulige og best mulige møter mellom kunsten og det unge publikummet. Den distribuerte formidlingsmodellen sørger for både kunstproduksjon og formidling og har stort potensiale. Det finnes også gode ordninger for et mangfoldig kunstliv for den unge målgruppen.

Vi håper barne- og ungdomskulturmeldingen vil synliggjøre bredden på kunst og kulturfeltet for barn og unge, og tydeliggjøre rollefordelingen mellom Den kulturelle skolesekken, kulturskolen og skolen. For å gi barn og ungdom best mulig kunst- og kulturtilbud må alle disse samarbeide, men vi mener at DKS må fortsette å være en kunstordning der barn og ungdom møter profesjonell kunst.

Scenekunstbruket ser frem til meldingen, vil gjerne bidra inn i det videre arbeidet, og ønsker departementet lykke til.

Med vennlig hilsen

Ådne Sekkelsten
daglig leder

Gabrielle Haga
faglig rådgiver